

Betænke sig.

(Af Pasi. Sr. Anter.)

Naar nogen i Hand og Wandel, i alle Livets Forhold, vil overtale dig til at gaa ind paa, være med til et og andet, saa siger du ofte: „Jeg vil betænke mig.“ Hvorfor vil du betænke dig? Fordi du ikke er klar over, hvad endelig Stilling du skal tage til Menneſket, Sagen eller hvad det nu kan være. Derfor du skulde gøre Valg, før du var klar, saa maatte du vælge som i Taage. Derfor er det rigtigt af dig at tage Betænkningstid.

Men derfor du er klar, helt klar over, hvad Stilling du til sidst bør og skal indtage, og du saa alligevel siger: „Jeg vil betænke mig.“ saa er der Fare for, at du vil bruge den saakaldte Betænkningstid til at fordunkle Klarheden eller komme helt uden om dens Krav. Thi at sige: „Jeg vil betænke mig.“ hvor du er klar, hvor der altsaa ikke er noget at betænke sig paa, det er et klunnet Forsøg paa at narre sig selv. At du som Regel tillige søger at narre andre og vor Herre med, om det var muligt, det siger sig selv.

Naar vi tænker paa de tusinde Kirkegængere, der Søndag efter Søndag hører Herrens Ord, uden at de tager bestemt Stilling til dette, og vi saa vilde spørge disse, hvad Grunden hertil kan være, saa vil man ofte høre noget, der ligner et „Jeg vil betænke mig.“

Spørger vi videre, om de da ikke er klar over, at Herrens Ord maa de, om det skal gaa dem vel, før eller senere høje sig for, leve af, dø paa, blive evig salige ved at tro paa, saa nægter de vel ikke dette, men — men — alligevel betænke sig lader de, som de vil.

Saa, nogle af disse kan endog saa sige: „Vor Herre give os til sidst en lille Betænkningstid!“ som om hele Livet knapt er nok til at betænke sig paa noget, man er saa klar over, at man slet ikke har Brug for at betænke sig! — Hvad skal dog saadant blive til, ende med?

Og dog er der en Mulder af Kirkefjender, der fortæller her klar ud og klar ind, ellers vilde saa mange ikke vedblive paa samme Maade at være de samme.

Sar du nogen Sinde tænkt paa, at dette at gaa til Kirke er som at gaa til valg, som at være villig til at tage Bestemmelse efter saa et, saa et andet Herrens Ord, som stiller sig frem for dig til Brug?

Eller har du tænkt, at høre og høre det er da, Kant ofte fedeligt nok, til at komme over? Det hørte kan du saa lade gaa ind ad det ene Øre og ud af det andet eller altid, naar du synes, tænke lidt over, mens du lader høre og fem være saa nogenlunde lige i hele din firkulige Tilværelse.

Derfor du endelig vil lege Skjul, saa er jeg overbevist om, at du heller maa lege med al andet i Verden end Herrens Ord. Og der er mange af disse Betænkere, der leger mer eller mindre bevidst haade med Herrens Ord og Mand. Underst inde er Modstanden, ofte faar ogsaa Kælenavne; ellers vilde mange, mange flere komme til Sandheds Erkendelse. Jeg mener en Erkendelse, der har til Bølge at man villig bøjer sig for Ordet og Manden. Thi, at Ordet har ret, erkender de; men at bøje sig for Ordet, det er, hvad de vil betænke sig paa.

Før den Slags Folk gaar til Kirke, tænker de: — Hvis de i det hele tænker over dette: — „Lad komme, hvad der vil, jeg ved, jeg bliver den samme, naar jeg gaar fra Kirke, som jeg er, før jeg gaar til Kirke, — afkurat den samme. Jeg kan ikke tænke mig, hvad det skulde være, der skulde kunne gøre noget om ved mig, saa jeg paa et eller andet Omraade blev en anden. En ny Tanke kan jeg maasse faa at høre; min Følelse kan maasse blive sat lidt i Bevægelse, som saa ofte før, men jeg — jeg bliver, hvad jeg er. Skulde et eller andet Ord blive for nærgaaende, saa vil jeg ikke forføre mig som andre i „Stemming, for det er farligt, jeg vil jøve paa det.“ „betænke mig grundigt.“

Altsaa grundig Betænkning eller betænkning Grundighed hedder efter deres egen Mening Slottet eller Straabotten, hvor disse Betænkere lever, selv naar de sidder i Guds Hus. Og der er Fare for, at hvor de lever, bør de ogsaa. For det er sjældent, at Folk gør lang og dybt, naar de skal dø!

Der er en Ting, du burde betænke dig paa, tænke alvorligt over. Det er: om det ikke er for farligt at lade hele Livet gaa hen med at betænke sig. For du virkelig, at det er alt, du har at gøre, at det er derfor, du er kommen til Verden? Synes du ikke, at du skulde lidt mere? Er du ikke bange for, at du ved at leve paa den Maade faar alt for travlt, mer end du kan overkomme til sidst?

med fuldkommen No. Det er ikke første Gang, vi ser vort Lands Frihed truet, selv om Faren nu har antaget andre Former end før. Angreb paa vor Konstitution er denne Gang rejst af det russiske Bureaukrati. Tidligere kom det fra anden Side. Men Tænderen er i begge Tilfælde den samme. Vi afventer imidlertid med No Udviklingens Gang. Vi ved, at det russiske Folk ikke er af samme Mening som det russiske Bureaukrati.

Men Dumaen har jo givet sit Bifald til de Forslag, som er rettet mod det finske Selvføire.

Dumaen er et Udtryk for Bureaukratiets Ønsker, ikke for Folkets. Den Del af Dumaen, som repræsenterer hvad man kan betegne som Intelligenen, talte og stemte mod Forslagene. Og det er for os Finner en Befrættelse paa den Opfattelse, vi har af det russiske Folks Mening. Vi har ikke andet at gøre end at vente paa, at den russiske Nation skal blive en bevidst Nation, hvor Folkets Mening kommer til at give sig Udtryk paa samme Maade som i andre europæiske Lande. Den Dag kommer nok, og da har vi ingen Grund til at forsviøle.

— Gæren har jo nu stadfæstet Lovforslaget om Finland i den vedtagne Form.

— Ja, det kom os ikke overraskende. Det var, hvad vi havde ventet og havde Grund til at vente, efter hvad der før er handt.

— Men naar nu de vedtagne Bestemmelser skal sættes i Værk . . .

— Vi ved og fortaar alle, at der nu kommer en tung og vanskelig Tid for Finland med stadig nye Kampe og Rivninger. Det vil sikkert begynde allerede i Øst. Særlig vil det blive vanskelige Tider for vor Embedsstand, som jo staar i den mest ubefatte Stilling. Den kommercielle Lovgivning vil, som jeg før har nævnt, sikkert ikke blive rørt. Kampen vil komme til at gælde Undervisningslovene og den civile Lovgivning forøvrigt. Men hvordan den russiske Administration nu vil forholde sig til at sætte de nye Bestemmelser paa disse Omraader igennem, saa holder vi urokelig fast ved vor Ret. Paa den anden Side vil ingen finst Mand et Øjeblik tabe af Sine Hovedvidigheder af at bevare den fuldkomne ydre No, som hidtil har raadet i vort Land.

Stillingen vilde have været yderst vanskelig, dersom der i Finland havde været forholdevis betydeligt Antal Russere. Men af de omkring 3½ Million Indbyggere, Landet nu har, er kun mellem 5 og 6000 Russere. Det er jo et forjovende faatal fordelt omkring i det vidstrakte Land. Og de bliver gode Finner i andet Slægtled. Jeg har her ikke regnet med de rige russiske Familier, som i et Par Sommermaaneder bor paa Landet paa den finstke Side af Granen henimod Viborg. De fan i alt udgøre omkring et Par Hundrede Tusinde Menneſker. Men de er jo ikke Borgere i Finland i almindelig Forstand.

— Staar det finske Folk enigt om at bekæmpe den ny russiske Lov?

— I dette Spørgsmaal staar alle Finner sammen.

Preslemændene forelagde Dr. Cajander et Telegram, der gaar ud paa, at en udpræget finstsk Senator Arooo er udført til at blive Langhoffs Efterfølger som Statssekretær for Finland, og at Arooo allerede skal have udarbejdet et Forslag til Rigslov, saaledes at Russere i Finland ogsaa i politisk Henseende stilles lige med Finnerne. I følge Telegrammet vil Arooo ogsaa foreslaa, at hvis Landdagen ikke vedtager Lovforslaget om, at Finland skal fende fire Repræsenteranter til Rigsdumaen, skal den finstke Stemmetslov forandres, og Landdagen indtil videre ikke indkales.

Dr. Cajander laste Telegrammet rolig igennem.

— Det er vistnok ganske rigtigt, sagde han. Vi har ventet noget saadant, og det bliver antagelig her, den første Strid kommer til at staa.

— Er der ikke Fare for, at de politiske Begivenheder stærkt vil øge Udoandringen fra Finland?

— Udoandringen vil nok stige. Der udoandrer nu gennemsnitlig 5—6000 Finner om Aaret — det er ikke særlig meget for et Land paa

3½ Million — og det kan vel tænkes, at Tallet kommer op i 35—40,000 om Aaret. Men selv i det Tilfælde tror jeg ikke, Udoandringen vil medføre nogen virkelig Fare. Vi slipper i det hele taget ikke Troen paa vor Sag. Lad der gaa en fem Aar, selv om det bliver fem tunge Aar, fulde af Strid og Bekymring og Sorg i mange Sind. Der kan hænde meget paa fem Aar, som vi nu ikke kan forudsige, eller hvis Rækkvidde vi nu ikke kan bedømme.

Maraton, N. Dak.

22. Juli 1910.

Det er en Glæde for os at indfende noget om Herrens Naade og Godhed imod os her i Ebenezer Menighed. Han styrker os ved sit Ord i sit hellige Hus og giver os at være glade ved at være samlet saa ofte, der gives Lejlighed. Og nu havde vi et meget skønt Sedningemissionsmøde. Der var en Del fremmede fra Bethlehem og Zions Menigheder. Som delte Glæden med os, der rigtig blev os givet. Det var Præsterne Pasi, Aalvig og Pasi, Gertsen, og vor egen Præst, Pasi, Hjortsvoang, der saa indholdsrigt og klart gav os Oplysning om Herrens store Beskyndelse, han saa i de senere Aar har givet, baade den store Bækkelse for at udfende Arbejdere, og at Sedningerne aabner mere for Kristendommen, saa at vi med Glæde kan sige med Salmesigeren:

„Hør, hvor Herrens Naam nu lyder, Simmelstrøien gennem Vidernes Mind.“ Herren give os vdmng Bøn om, at mange Sjæle maatte frelses.

Søndag Eftermiddag holdt Pasi, Aalvig en Prædiken særlig for Ungdommen over den lille Lekt: „Jeg ved, hvad jeg vil gøre.“ Det saa meget alvorlige Spørgsmaal var til Guds Værn om, at maasse en eller anden af dem kunde være kaldet til denne vigtige Gerning at rejse ud at vinde Sjæle for Guds Rige. Saa maatte de endelig skænke paa Herrens Naade imod dem og modtage Kalde. Og saa et Spørgsmaal til Verdens Ungdom, om de vidde, hvad de vilde enten evig Fortælle eller evig Trefse. Herren i sin Naade give alle os Guds Værn altid at være sammenbunden i Fredens, Enheds og Kærligheds Naand, saa vi maa vofte fra Kraft til Kraft, fra Klarhed til Klarhed, til Kristi Fjaldes vofsn Alder.“ Han give os at bede for hverandre og med hverandre. En retfærdig Bøn formaar meget naar den er alvorlig.

En hjertelig Hilsen fra os alle til Herrens Venner.

En ringe Broder.

Thomas Ringo som Salmesiger.

Efter et Foredrag af Balgmenighedspræst Karl Povlsen i Svendborg Forsamlingshus.

Den, der en sildig Aften omkring Aaret 1670 færdedes i Slangrup, vilde have set Østet skimme ud fra Præstegaardens Studerekammer. Og saa' han indenfor, vilde han ved Skrivebordet se en Mand med Skat og nedenfor den et bølgende Haar, et kraftigt Ansigt med spidst klippet Sæg — i meget mindende om Skafspeare. Manden er Sognepræsten i Slangrup, Thomas Ringo, der sidder og skriver Vers — ikke saadanne som dem, han havde skrevet for nogle Aar siden, med Naturligheder, som den Dag i Dag vilde gøre sin Digter Væ. Det Digterarbejde, Ringo nu har for, er af en hel anden Art. De Stenninger, der nu gennemstrømmer ham, kommer fra større Dybder end Stovens Lykning; de stærkeste fioder, han skildrer, har sit Udspring fra selve Evighedsens Rødder.

Ringø var 1668 bleven Sognepræst i Slangrup, vist nok ved Hjælp af Griffensfeld, der holdt meget af ujet at tage Plads i en Kirke og høre paa Præsten og bagefter gøre sine Optegnelser i sin endnu opbevarede Notebog, hvor der findes meget morsomme Bemærkninger om de forskjellige. Under Ringos Naam findes en Streg, der betegner, at den store Statsmand har syntes godt om Manden.

Aaret efter at Ringo var bleven Præst, giftede han sig med Præste-

enken Sille Lambertsdatter, som imidlertid døde efter et halvt Aars lykkelig Egetfab. Næste Aar døde hans Fader, den gamle Damaskbræver i Slangrup. Og det er sikkert under Indtrykket af disse tunge Besødsal, at Ringo skrev første Part af sit „aandelige Sjungefor“, der indvarsler en Morgenrøde i dansk Digtning. Den indeholder 21 Salmer: 14 Morgen- og Aftenange og 7 Boddsalmer. Senere søjede han endnu en Række „Morgen- og Aftenaf“ dertil. Vogen tilegnede han kongen, og i Fortalen betoner han slyndigt, at det danske Sprog er ikke saa fattigt, at man behøvede at ty til Latinen eller Tysken for at finde rige Udtryk for aandelige Tanker. Ringo viser sig her som den gode, danske Mand. Det, han vilde, var paa sit Modersmaal, det foragtede, danske Bøndemaal, at fange en ny Sang til Guds Væ.

En af de Hindringer, der var at overvinde, var Tidens Verlemaal, den fide, sirlige Alexandrin, der passede godt til Ludvig den Hjortendes Tidssand.

Ringø vilde ikke stikke sig til mellem klippede Hæffe. Han vilde stige mod Himlen, og saa spængte han Sværtolet og gav sig paa Flugt, snart paa Tæne, snart paa Lærfvinger. Hvor højt han naaede, ses bedst ved en Sammenligning med de platte Vers, som ellers betegnede Tidens ypperste Digtkunſt, som f. Eks. den da berømte Dorte Engelbretsdatters. Der er i Ringos Salmer Udtryk og Billeder, som uvilkaarligt falder paa Fantasten og — en Vang hørte — aldrig glemmes. Med fuld Nøje falder han sine første Salmer „Morgen- og

Første Klassen Farmland.
Vi tilbyder for Salg udmærket Land i Nord Dakota og Saskatchewan, Canada. Vi sælger kun det allerbedste Land, fra \$18 pr. Acre, og til høje Priser, og paa meget liberale Villkaar til virkelige Sættlere. Skriv straks efter nærmere Oplysninger.

T. A. NELSON,
Cashier Portal State Bank, PORTAL, N. DAK.

En Lejlighed til Uafhængighed
Ved enhver i det nordlige Williams Co., Nord Dakota. Land til rimelige Priser og paa gode Villkaar. Hvorfor betale Leje af udyttet Land, naar man kan købe det bedste fra \$10 til \$25 pr. Acre. Blyv Deres egen Herre og høst hele Ubyttet.

For Oplysning skrives paa Engelsk til **W. A. Pries, Ambrose, N. D.**

Godt Farmland i Nord Dakota
Vi har for Salg flere Tusind Acres af rig sort Muljord, med Lerunderlag, fra \$10 til \$15 pr. Acre. Bedste, Vand, gode Kul til \$1.50 pr. Ton.

Mange Farmere har betalt deres Land med første Afgrøde. Skriv straks til **F. W. FRIS,** Vice Pres. First Natl. Bank, KENMARE, N. D.

The Farmer's Wife's Best Friend
Old Dutch Cleanser
Does all the cleaning about the house and farm, and keeps everything spick and span for 10c a month — just try it.

The farmer's wife has a ready help in this handy, all-round cleanser that will save her much labor and time. It does the work of all old-fashioned cleaners—easier, quicker, better **Cleans, Scrubs, Scours, Polishes** Pots, Pans, Kettles, Milk Pails, Separators, etc. **The Best Way—** To clean woodenware, tables, pantry shelves, etc., etc. Wet the article, sprinkle with Old Dutch Cleanser and rub with wet cloth or brush; wipe up with clean water, wring cloth lightly and wipe dry. It cleans clean and is hygienic, no caustic or acids—avoid them. **10c** **LARGE SIFTER CAN**

Lidt mere angaaende Gen. Lew Wallace!

En Indsender til „Danferen“ under Mærket „B. B. A.“ har ledet Opmærksomheden hen paa en ret mærkelig Mand. Manden Lew Wallace var ret fremragende baade som Soldat, Diplomat og Skribent. Men det er, fordi han ved Siden heraf var en Mand med en meget selvstændig Karakter, at han er bleven „mærkelig“.

Det er altid af Interesse at blive nærmere bekendt med en saadan Mand. Wallace var en ret mærkelig Mand. Wallace var ret fremragende baade som Soldat, Diplomat og Skribent. Men det er, fordi han ved Siden heraf var en Mand med en meget selvstændig Karakter, at han er bleven „mærkelig“.

Til at begynde med — Gen. Wallace's Moder døde medens han endnu var en lille Dreng. Beskrivelsen, han giver af sin Moder, har han nærmest fra en, der i sin Tid var forelsket i hende, men som havde „faaet en Kuro“. Hun beskrives som en mærkelig Sammenblanding af en Kvinde. Hun var „svag af Hælbred, men kunde danse fra Søndag til Søndag. Hun var Metodist, godgørende som en Barmhjertighedens Søster, religiøs som en Puritaner. Paa samme Tid kunde hun aldrig trættes af Selvfabet og Ballet.“ (Se Lew Wallace 1ste Bind Side 32).

Under alt dette ikke et Ord fra Gen. Wallace om noget kristeligt Indtryk fra hans Hjem. Det var i 1875, at Gen. W. begyndte at skrive „Ben Hur“. Han var da 48 Aar gammel. Angaaende hans Forhold til Kristendommen paa dette Tidspunkt, skriver han: „Paa dette Tidspunkt var jeg, ærlig talt, ikke i mindste Maade under Kristendommens Indflydelse. Jeg havde ingen Overbevisning angaaende Gud og Kristus. Jeg hverken troede paa eller tvivlede om dem“.

„Dets Forskyndelse havde intet Indtryk gjort paa mig. Min Læsning indfattede næsten ethvert andet Emne. Uegnyddighed er det Ord, der nærmest beskriver mine Følelser angaaende Tidens Morgen. Alle deslommindere fandt jeg snart mig selv skrivende med Andagt og ofte med Bøven.“ (Se Lew Wallace 2det Bind, Side 827 og 928).

Disse Ansætter maa vel være tilstrækkelige til at vise, at Gen. W. ikke havde „Kristendom fra Moders År.“

Da Gen. W. begyndte Arbejdet paa „Ben Hur“ var det ikke hans Tanke at udgive en Bog, kun at

skrive nogle Artikler for et Magasin. Naar han valgte netop dette Emne, var det, fordi han var bleven begejstret for den bibelske Fortælling om de vise Mænd. Hans rige Kantsatfandt der en Tunnleplads. Han skriver, at saa langt tilbage, som han kan erindre, havde denne Fortælling holdt hans Fantasi fangen som ingen anden. Sag undredes bestandig, hvordan Stjernen fik fortalt de vise Mand, at en Nodernes Nøge var født? Hvor Stjernen sad, da det jo er umuligt at følge en af de andre Himlens Stjerner o.s.v.

Medens denne Part af Bogen var skrevet og saa og ventede paa, at Forfatteren kunde samle Mod nok til at forlange den trykkes i Harper's Weekly fiktede der noget, der forandrede Planen. Derom skriver Forfatteren: „Det er muligt at forslaa Timen og Pladsen, da jeg først tænkte paa en Bog. Det var en Nat i 1876. Jeg havde netop læst til en Diskussion, omfattende Gud, Himlen, Livet herefter, Jesus Kristus og hans Guddommelighed. Hørlende mig frem med min mine egne Tanker til Selskab blev jeg for første Gang overvældet ved Tanken om „disse Ting's Bigtighed og dette med en Kraft, der var eneſtaaende og uopgørlig.“

„Min Uvidenhed om disse Ting gjorde Mærket dobbelt mørkt. Jeg flammede mig ved mig selv og beslattede at undersøge disse Spørgsmaal, om ikke af anden Grund saa dog for at faa en Overbevisning af min egen.“ (Se 2det Bind, Side 929—930).

Saaledes gif det da til, at Gen. W. igen tog fat og skrev videre paa Ben Hur efter at være kommen til den Overbevisning, at Kristus var Gud og med det for Øje at forslaa denne hans Overbevisning. Han har paa andet Sted defineret, hvad han forstaaer ved Jesu Kristi Guddommelighed, sigende: „Den Jesus Kristus, paa hvem jeg tror, var paa alle Stadier i sit Liv et Menneſke. Hans Guddom var Manden i ham, og denne Mand var Gud!“

„Dette, at en Mand som Gen. W. kunde aflægge blot saadan en Beskyndelse er slædeligt. Paa samme Tid er dette, at en saadan sparsom Beskyndelse som denne kan forarsage Bemærkning i sig selv et Bevis paa, hvor vor Samtid er kommen hen netop over for dette Punkt.“ Der var grumme meget i Gen. W.'s Stilling, hvorover man ikke kan begejstres. F. Eks. naar han siger, at han aldrig har deltaget i Nadoeren, fordi han ikke anfaa sig selv værdig dertil. Man maa jo undres over, at en saa høfligt Personlighed kunde blive staaende paa et saadant Stille. Ikke meget bedre er det, at han al-

drig slattede sig til en Kirke. Han siger, at han ikke indtog dette Stille af Foragt, men kun fordi han undede Friheden. Vi finder jo nu og da en Stymper, der staar paa et lignende Stille og ikke sjældent taler om, at saa er man fri for alle Forpligtelser overfor Menigheden o.s.v. Men en Mand har mindre Forpligtelse over for sit Fædreland, selv om han bliver hjemme fra Krigen og unddrager sig. Men ikke Herrens Ord om, at han ikke har Behagelighed i den, der vil unddrage sig, finder sin fulde Anvendelse, naar man taler om, at man beværer sin Fribed og undgaaer Forpligtelser ved at indtage et saa fristerragtigt Stille over for Guds Menighed.

Imidlertid vil undertegnede anbefale hær vor Ungdom at læse „Lew Wallace“ „An Autobiography“ skrevet af Generalen selv. Det er heltigennem god og nyttig Læsning, skrevet paa en interessant Maade. Uden Tvivl vil Bogen findes i næsten hvert offentligt Bibliotek i Landet.

Albert Lea, 23. Juli 1910.
L. B. S. S i g h b n.

Finland og dets Fremtid.

Udtalelser af en Finne.

Christiania har i de sidste Dage været gastet af tre Repræsenteranter for den finstke Industri og Forretningsverden, der som Udsendinge deltog i det nordfiske Arbejdsdagsmøde. En Medarbejder ved Bladet „Tidens Tegn“ søgte en af dem, Borgemeister og Direktør A. Cajander, Formanden i Finstka Arbejdsdagsdagsforbundet, for paa første Haand at faa et Indtryk af, hvordan Finnerne selv opfatter deres Lands Stilling under den konstitutionelle Konſtit, som vel bliver Følgen af den nylig vedtagne russiske Lov om det finstke Spørgsmaal.

Dr. Cajander udtalte sig først ret udførligt om Finlands økonomiske Udvikling. Hans Mening var her fort udtrykt, at Udviklingen i det hele vil forløbe normalt. Toldeu vil Rusland næppe komme til at røre ved, dertil har det selv for store Interesser at varetage netop i toldpolitisk Henseende. Rusland er i det hele for Fjællsk ikke saa stærkt i finansiel Henseende, at der økonomisk truer Finland nogen Fare fra den Kant . . .

Om Landets politiske Fremtid gæves Ordskiftet mellem Dr. Cajander og Bladets Medarbejder saaledes:

„Som De vil have set, har vi i Finland mødt de Angreb, der i politisk Henseende er rettet mod os,

der udoandrer nu gennemsnitlig 5—6000 Finner om Aaret — det er ikke særlig meget for et Land paa